

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. LXXIII. Præcipitantia. Festinatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

obscura & generalia, tunc præcedentia determinare ac declarare sequentia dicuntur, Jafon in l. servus. §. si numerus. num. 3. ff. de legat. 1. facit quod ex præcedentibus & sequentibus colligatur intellectus eorum, quæ sunt in medio, l. quæsitum 78. §. 1. ff. de legat. 3. Conf. Arg. 112. vol. 1. num. 129. ubi verò præcedentia obscura, & sequentia clara & determinata sequentia determinant & restringunt præcedentia, l. si cum quidam 4. ibi: quasi recentiore voluntate testatoris utentem. Cod. de l. s. l. quævis 15. Cod. de fideicommiss. Bald. post Cyn. in l. legatorum. §. ult. in fin. ff. de legat. 2. per ill. text. Imol. in l. cum in testamento §. ult. ff. de hered. instit. Conf. Arg. conf. 83. num. 17. lib. 1. Gylman. 4. 1. vot. 14. numer. 64. ita qualitas præcedentis copulati semper in sequenti copulato repetita censetur. l. avia 77. in princ. ibique gloss. ff. de condit. & demonstr. Hymo conf. 9. num. 15. Cephal. conf. 16. num. 20. Quia una determinatio respiciens plura æqualiter determinat. l. jam hoc jure 4. in princ. ff. de vulg. substit. ubi Jafon. eandemque qualitatem ipsis tribuit, Bald. in l. sed et si quis. §. quæsitum. num. 4. ff. si quis caution. Farinac. 1. conf. 87. num. 5. & copulæ natura illa est, ut requirat utriusque copulati concursum l. si heredi plures 5. ff. de condit. inst. l. si is qui ducenta 13. §. utrum 3. ubi Gloss. & Bart. ff. de reb. dub. Farinac. 1. Conf. crim. conf. 87. n. 6. cum qualitas subsequens omnia præcedentia qualificet, l. Seje 20. §. Gajo 2. & ibi Bart. de fund. instr. d. l. quæsitum 78. §. 1. ibique gloss. ff. de legat. 3. l. talis 30. §. fin. ff. de legat. 1. Cephal. 1. conf. 138. num. 50. ita procurator mandatum habens ad præcedentia, videtur etiam habere ad sequentia, & ex diverio l. 62. ff. de procur. l. ad rem 56. ff. eod. ita nec procurator à muliere constitutus ad petendum divortium, potest petere, usque dos constituatur, gloss. in cap. penult. & ibi Panorm. de major. & obed. quævis delegatus iudex ad primum utrumque idoneus esset, cap. 3. de donat. int. vir. & uxor. Quæ tamen intelligi procedere, cum omnia ad unum eundemque finem tendunt, si enim circa diversa essent, procurator ad ea mandatum habere non censetur, licet unum alteri accedat, c. cum olim 32. de offic. deleg.

CAP. LXXI. Præceptor. Pædagogus.

Axioma I.

Præceptoris persona discipulo debet esse sancta, sicut filio & liberti persona parentis & patroni, Gloss. in l. liberti. de obseq. A parentibus enim habemus, ut vivamus; à Præceptoribus verò, ut bene & virtuosè vivamus, sicut extat exemplum grati erga Præceptorem discipuli, in l. 27. ff. de donat. huc adde elegans dictum, quod habetur in l. 28. de reb. autor. judic. dum dicitur: Me illud maximè movet, quod Præceptoribus placet, vide & l. si adibus 32. de damn. infect. & supr. lib. 4. cap. disciplinæ. Unde etiam legimus, Cassium (Præceptoris sui Sabini) sententiam bene excusasse, l. 19. §. 2. de recept. arbit. Quod u-

tinam discipuli nostri, qui Christiani esse volunt, animo recolent!

II.

Præceptor pro virili debet instituere discipulos, cap. quia 4. extr. de Magistr. cujus officium in duobus capitibus, in diligentia nempe & eloquentia, constituitur, l. 27. de donat.

CAP. LXXII. Præceptum.

Axioma I.

Præceptum non debet esse initium inquisitionis, ut commodius reus detineatur. Brunnus conf. 87. num. 46. Præceptum enim non est justum, nec ad materiam deveniri potest, nisi formatà prius inquisitione, Boff in tr. crim. tit. quom. proced. per præcept. ferè per tot. Brunnus d. conf. 87. n. 41. Bertaz. 2. conf. decif. conf. 355. n. 1. & 2.

II.

Præceptum duplex potest sub uno verbo contineri, l. si quis ita scripserit 42. ff. de manumiss. testam. l. cum pater 77. §. filius 23. ff. de legatis 2. l. in tempus 62. ff. de hered. instit.

III.

Præceptum inducit quasi contractum, text. sing. in l. ubi §. 1. de edend. gl. in l. fin. §. necessitate. C. de bon. quæ liber.

IV.

Præceptum non ligat, ubi dubium est de fundamento jurisdictionis, Innocent. in c. cum in jure. ff. de offic. deleg.

CAP. LXXIII. Præcipitancia. Festinatio.

Præcipitanter ne quicquam agas, sed ante diligenter inquiras audita, c. pen. 2. quæst. 1. præcipitancia enim in omnibus rebus reprobat, & justitia noverca dicitur, Clem. p. pastoris de sentent. & re judic. l. omnes iudices. §. Cod. de delator. 10. Augustinus in can. quæro. 21. caus. 6. q. 1. ibi: non audeo sententiam præcipitare. Imprimis ubi de gravi præjudicio agitur, tum enim major requiritur deliberatio. Argentor. 1. conf. 10. num. 10. & seqq. Honthem 3. de art. Notar. c. 1. num. 1. siquidem nimia celeritas dolum arguit, Bald. in l. 3. C. plus valer. quod agitur quam quod simulat. Dec. conf. 448. n. 23. Menoch. 5. de præsumpt. præf. 3. num. 103. & 1. conf. 244. n. 56. & iniquitas omnia præcipitat, virtus autem lenta omnium percunatrix esse perhibetur. cap. non in perpetuum 5. 24. q. 3. ibidemq. gl. in fin. Gail. de Arrest. c. 1. n. 12. Hinc consilia non esse præcipitanda, textus est in c. ponderet 14. in pr. dist. 5. nec præcipitanter debere sententiam ferre, docent c. pen. 2. q. 1. c. nullum 10. 30. q. 5. c. summopere 70. ii. q. 3. Clem. Pastoris 2. §. quod si de sent. & re judic. ne aliàs si ferretur sententia, ob nullitatis vitium impugnari queat, cap. cum Bertholdus 18. §. fin. & ibi Canonista de re judic. Bart. in l. prolatam. Cod. de sentent. & interlocut. Felin. in cap. Ecclesie S. Maria. num. 14. de Constit. ubi latissimè per 3. Dd de-

tisiones

cisiones ostendit, iudicem præcipitanter nihil agere posse, & post eum Ferrat. *cap. aut ult. num. 8.* cum non possit dici cogitatum, quod nimis est festinatum, *d. c. cum Bertholdus. de re judic. prout in terminis transactionis consuluerunt Dec. conf. 479. num. 6. Menoch. 1. arb. judic. q. 42.* & omnis bona præsumptio in iudice cesset, quando brevi tempore quid egerit. Alciat. *in rr. de præsumpt. reg. 3. præf. 9. num. 8.* idque adeo obtinet, ut nec Pontifex, Dec. *conf. 544. numer. 18.* post Ancharan. *conf. 255. per cap. ex literis 4. de restitu. in integr. neque Rex, Grammat. decif. 15. n. 13.* nec Princeps, Cravett. *conf. 153. num. 2.* imò nec iudex, qui ex pleno & amplo arbitrio sibi collato plenissimam iudicandi potestatem habet, sententiam ex abrupto ferre possint, Lanfr. *in tnel. de arbit. p. 6. vers. 12.* Socin. *sen. conf. 87. num. 7. lib. 4.* idem esse quoad auctoritatem in dando tutore, quæ ex abrupto interponitur, tenet Socin. *jun. conf. 88. n. 15. lib. 4.*

Excipe (1) nisi quando in confessum sententia feratur: ex quo tunc nullæ sunt partes iudicis, nisi in condemnando, *l. 2. ff. de confess. l. proinde 25. ff. ad Leg. Aquil.* (2) quando iudex in illo brevi tempore de ista causa posset instrui, Cravett. *conf. 179. num. 1. Dec. conf. 296. in fin. Curtius sen. conf. 47. col. pen.* (3) quando iudex parte præsentis & non reclamante pronunciasset, tunc enim sibi imputare debet pars, si non reclamavit. Bald. *in l. prolatam. C. de sentent. num. 8.* Socin. *sen. conf. 121. col. 5. vers. quia. lib. 3.* Confer supra locum de festinatione *lib. 6. cap. 12. pag. 506.*

CAP. LXXIV. De Prædâ.

Axioma I.

Dux belli prædas post obtentam victoriam acquirere debet. Hinc acriter puniendi, qui nondum partâ victoriâ signa deferunt & prædas agunt, Perez. *C. de desertor. n. 7.*

CAP. LXXV. Prædicatum.

Talia sunt prædicata, qualia subjecta demonstrant, & contra, *l. si prior 32. ff. solut. matrim. Auth. de fil. an. dor. instr. nat. post princ. cap. inter dilectos. de dolo. Bart. Socin. in l. quibus dieb. 40. §. Dominus. de condit. & demonstr. num. 3.* Nec tamen rarum est, ut posita sub una eademque determinatione diversimodè accipiantur secundum cuiuslibet diversam rationem, *l. coheredi 41. §. qui discretas 4. de vulg. & pupill. substit. Alex. 5. conf. 179.* Hinc quando præcedunt plura subjecta, non semper fit relatio ad omnia, quando non est tanta ratio de uno sicut de alio, sed solum refertur ad illud, de quo est maior & plenior ratio. *l. si in lege 24. pr. junct. gloss. 2. locat. Molin. conf. 28. tom. 1. n. 5. Hartman. Pistor. 2. obs. 65. n. 9. & seqq.*

CAP. LXXVI. De Prædio.

Axioma I.

Quæcunque prædia agriculturæ causâ vel pecuariæ, directè vel indirectè constituta, illa sunt rustica: hæc enim rusticum præbent usum, ex usu autem, non loco, prædia sunt distinguenda. Stabulum igitur ad usum rusticum destinatum est prædium rusticum *l. 4. §. 1. ff. in quib. caus. pign. tacite contrahatur.*

II.

Quæcunque prædia inhabitandi & mercandi causâ sunt constituta, illa sunt urbana, quia urbanum usum præstant. Ita ergò horreum erit prædium urbanum, si mercibus servandis interserviat: rusticum, si colligendis fructibus. Huc quoque referendum est stabulum meritorium, quod paratè ad mansionem hominum & stationem iumentorum *l. 198. ff. de V. S.* hinc prædium naturâ suâ rusticum potest præstare servitutem urbanam *l. 20. §. 1. ff. de servit. præd. urban.* Et contra servitus naturâ suâ urbana potest fieri rustica, si prædium rustico debeat.

CAP. LXXVII. Præfesse, Præfectus, Primarius, Præses.

Axioma I.

Præfesse qui sibi ipsi nequit, aliis præfici non debet, *cap. indecorum. 3. extr. de atar. & qualif. & ord. præfic.*

II.

Præfesse qui vult, non autem prodesse, Episcopus non est, *cap. qui Episcopatum n. 8. quest. 1.*

III.

Beneficia quæ pro voto omnium primatibus redduntur, ea universis reddi videntur, *l. 6. in pr. C. de Advoc. divers. judic.*

IV.

Ab absurdum est, aliquem in eodem ordine & præfesse & subesse, *l. ult. Cod. de legit. tutel.*

V.

Potestas vel præses debet esse sollicitus de suis officialibus, an bene vel malè se gerant. Brunem. *ad l. 2. C. de Exat. Tribut. in fin.*

CAP. LXXVIII. Præfatio v. Principium. Initium.

Axioma I.

Præfatio arguit & indicat, quæ alicujus actus causâ impulsiva ac finalis fuerit, Bart. & Dd. *in l. fin. de hered. inst. Bald. in l. 1. §. quib. notab. 1. C. de nov. Cod. faciend. Philipp. Franc. in cap. quoniam. post medium. de immunit. Eccles. Dec. conf. 444. num. 8. Decian. resp. 72. num. 49. vol. 2. Patif. conf. 21. num. 38. vol. 1. Regner. Sixtin. 3. conf. Marp. 15. num. 12. Dec. conf. 675. Consultuit eleganter. in fin. & conf. 683. In casu proposito. numer. 7. vers. quarto videtur. Pacian. 1. conf. 29. numer. 66.*

II. Præfa-